

4707

גליון פסח

HATOTAH

שנה ראשונה גליון ד-ה

ירושלים

יום רביעי י"ד ניסן תרפ"ט 29-4-24

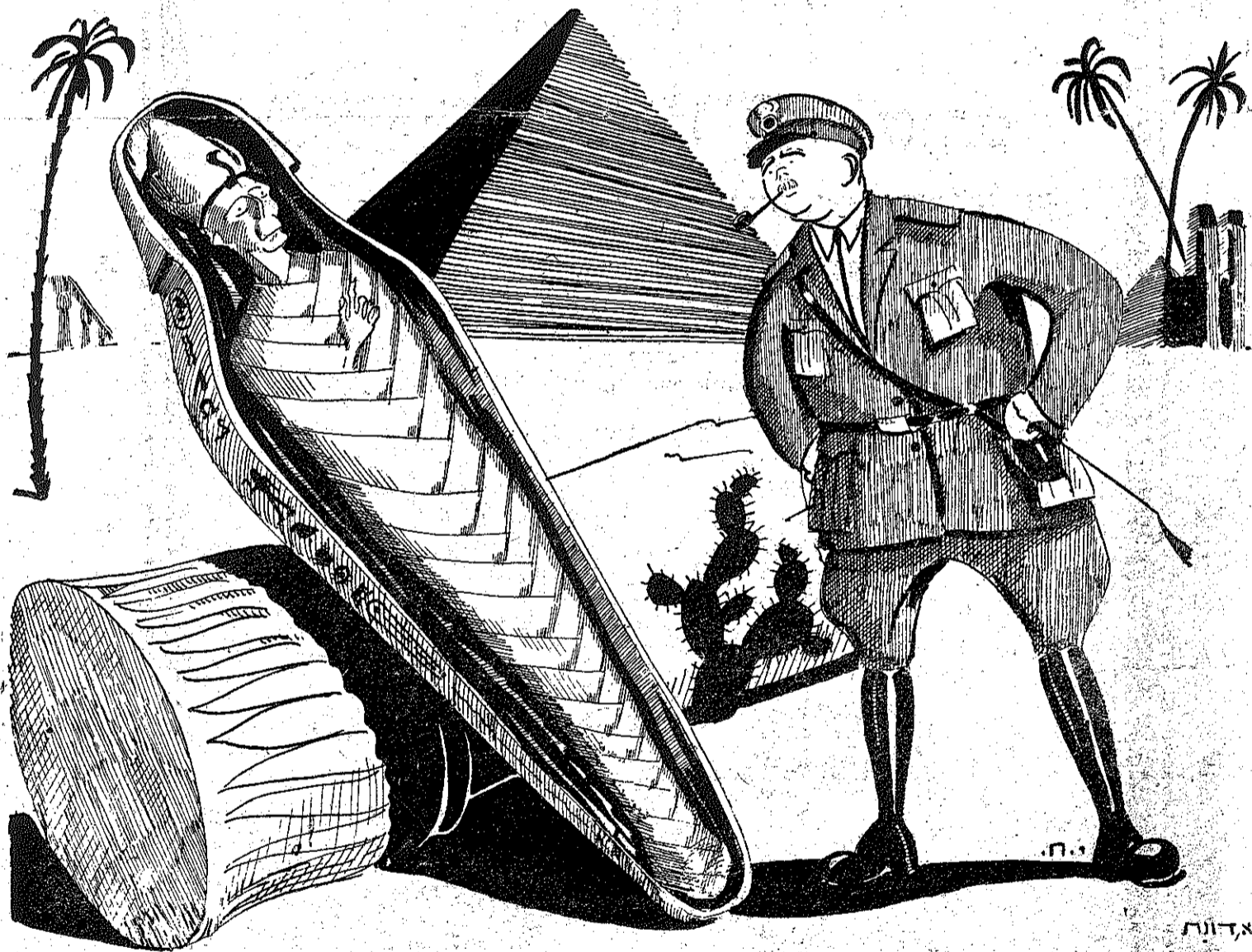
העורך: עומות - המויל: דפוס עזריאל

המחיר 20 מיל

התותה

אמר עומות: אין לך דבר העומד בפני הלצון.

זכר ליציאת מצרים... אזהרה של בעל נסיון.

אדוני

פרעה מלך מצרים: לך ג'וני ואמור לחברייך שם בפלשתינה (א"י) כי ישמרו את הבטחתם לעם העברי...
אלהי ישראל הוא אל קנא ונוקם - פחות מ"עשר מכות" איננו נותן ו...

באו לבקרנו
ותשבעו רצון

פתחנו חנות חדשה של סחורות צמר,
בגדים מוכנים, כתנות, כובעים, עניבות,
ומלבושים נאים לכבוד פסח.

יצחק ספיר
רחוב ממילא - (מול חנות מראש)

פורד החדשה אינה מכונית סתם!

זוהי כלילת-יופי
מפלאות גאון-עולם,
מכונת-פלאים ממש!

חבורת-עצבים, זריזה ומזורזת, רגישה שברגישות -
דומה היא לבחורה צעירה, שדם-תועפות זורם בעורקיה.

זהו יצור חי!

טשרלס קורם ושותפיו

הסוכנות הכללית לארץ-ישראל, סוריה, לבנון ועבר-הירדן

המשרד הראשי: בירות, פלאס אפור
ח. ד. 221 - תלפון 402 - המען למברקים: קורם

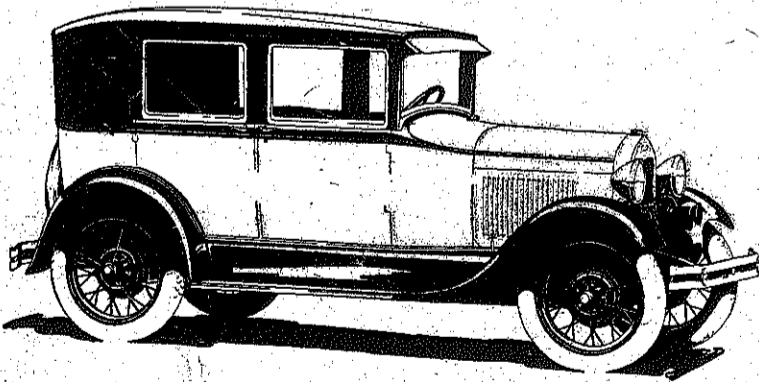
סניפים בא"י:

ירושלים, רחוב ממילא - חיפה, רחוב אלנבי - יפו, רחוב המלך גורג'י.

סניפים בסוריה ובלבנון: בירות, Rue des Haies

- דג'וני, Grande Place
- חמה, Place du Manché
- חומס, Rue Municipale
- לאטאקי, Place Cheick Daher
- צור, Bab-el-Foca
- טרטוס, Place de Justice
- טריפולי, Place du Tall
- זהל, Place des Hotels

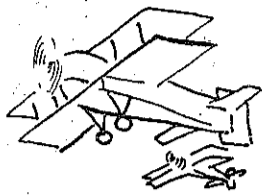
- חלב, Boulevard Naoura
- אלכסנדריטה, Place Gouraud
- אנטיוכיה, Place du Serail
- בטרוק, Place Centrale
- כאסורה, Rue de Damas
- דמשק, Place Salhié
- דאמור, Route Nationale
- דג'יבל, Place des Autos

האחראי: יוסף קסטני

דגום עזריאלי ירושלים

שואלים זה לזה:
"מה נשמע מים המלח?" ...

— "סטרוטש"י גדולי היחידים,
השמועים, העמודים —
נקודים וברודים —
יהיו פתאום ל"אבודים"?
הן זה נורא ואיום,
אסון פביר, אסון תלאום! ...
— "גוואלד"י גדולי-הדור,
נעלמו עם סירת-המוטור,
ראשו ישראל
נשכו לישמעאל,
נקפרו לברודאים,
נקסרו לואהאבונים—
פך אקרו הפדונים,
פך סכרו תיפולומים,
מנדולי הארכובמים:
— העסק בילי
מקולוניל קיש
ירדשו "בקששו"
פפר אשה ואיש
ומאסארי מאפישו! ...

גם בממשלה

נפלה בהקלה,
כל המשטר
עמד על המשמר,
והיל-הספר
בכל אחר ואחר,
בשנה ובכפר
בכל גאי ודר
בכל מקום נספר
בושוב ובכרפר ...

מלמעלה אורונים
ומלמטה "רוכניגונים"

האבודים בים-המלח

עבר יום, עברו ימים,
זה "פארטי" לא תורה לירושלום,
לא נתנו סמנו תיום
ולשמועה עברה: נמבעו בכום ...
כל העיר פטרקחה,
מהומה ככל משפחה,
ככל מקום גגון ואנחה;
על כל פנים עצבתי,
כלם חושבים על נס-הפנות
ואפילו רבי עז-מנות ...

בבית התהלה
גדלה הפקה,
נפל עליוהם "פאניק"
ממש מעשה "מיטאניק":
פקודי קלודיוז
נד נגל לא תווי
אדון המזכיר ?
בפר אל הקיר!
נרפרוולאנד ?
"רניד צו דער וואנד" ...
רק זו אשת-חיל
עובדת, יומם וליל,
כלום אינה מרפרת,
כלום אינה מספרת,
רק נפשה פקדנה מוערת ...

א"י נודעושה על ת"ק פרסאות
ווצאו כל מיני גוזמאות,
שניני נוסחאות ונרסאות,
מיני המצאות והרפתקאות,
ממש — נסים ונפלאות.

בכל קהל ועדה,
מבירים על ה"אבדה"
לכל אשר תפנה
ילקל אשר תלך.

ייהי בשלישי להדשו,
בפקר בשבת-הקדש,
וסירת-מוטור של נובומיסקי,
סירה יהודית — "איוורויסקי"
הפליגה בשעה טובה ומוצלחת
בנם המלח עם המשלחת.

שלושה-עשר

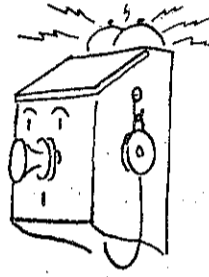
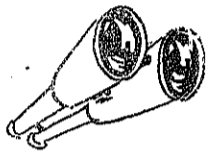
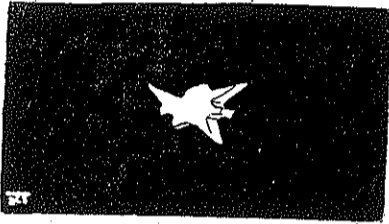
— מי יודע ?
שלושה-עשר אני יודע:
הפן לי בקיר,
זה ה"קנאקיר"
מקטר סאקיר
עם זנתו;
מקטר נוריק
כלי רשתה,
מהנדם "רוק"
עם קרוכתו;
סמואל אדווין
וגם ענדודין,
מלח לנגובסקי
וכת גרובסקי,
בן נציב
וילד ווי;
נהג ורושקטו סעיר הברכה,
שהשיג בן ה"ברויפש" אלף לירחה,
שנים-עשר שקטו ישראל
ואחד מלני ושמעאל;
זוהי כל ה"פארטי"
אחד מהם לא התפרתו,
שלושה-עשר — מספר ארוה,
לנכט בשבת — זה אסור,
וכאן רבותי "הפלב קבור" ...

ובאותו יום הגיעו לירושלים
 כמעט כלי מקנאים...
 ובשבת הגדול חודו לא
 ובכחו כלם כרפת-הגומל.
 ובגם-הפליח קנה חגם
 של אלושע בשעת ה Mess:
 סעודת-צתרים
 הספיקה ליומים,
 אכלו של-שה-עשר
 גם דגים וגם פשר
 אכזר והותר -
 פלום לא חסר:
 האכל הספיק
 לעשות "פיקניק"...

ברפכת ובראי-נע
 גם בשבת וגם פנפט
 קדברים על ענין זה גרנדא:
 על מצות "השבת-אכרח"..
 מנגם אמר: ארדה ואצילח
 כמו את הגברל נובילח.
 אימינה ואשמאלח -
 ולא מצא פלום במחילח.
 שמי וקנות מצער הפילח
 כל הרופאים נמד הקהלח
 ואותן לא תצילח.
 ובתל-אביב נמצא וידח.
 שהחליט ובפרוש הגידח.
 כי צריך לסגר את ה"גרנד"
 לאות אכל לתמיד...

מתחת גם מלוח
 ובשבת אין רוח...
 נשלהו תלגרימים
 על שכמה ומים
 כל אתר שואל:
 "מה יאמר הרברט סמואל?"
 מיפח הכיאו סרחה
 אל עיר תבירה
 ומשם בתוף הגורח
 אל המקום התוסתורי.
 מקשקשים תתלופונים,
 סבבקים ממקומות שונים,
 הצעירה משמגעת,
 וצאה ממש מדעת.

והידעתם?
 בשל מה כל הרעש ותקנת?
 - בשל חור קטן בסירה מסתת...

וביום השלישי
 נפוצה השמועה:
 קול שמחה, קול תרועה:
 - "בזל-טוב ו" נמצאו סוף-סוף,
 "סאקור את קופפני עלי על תחוף".

מן בבית ומן בחוץ
 כל ברגני, כל חליץ.

עזמות

פרסים ומבקרים
 הנהלת התערוכה מודיעה בזה, שהקציבה פרסים בשביל
 מבקרי התערוכה: כל אדם עשירי יכנס הנם אין כסף; כל אדם
 המאה יקבל שני כרטיסי כניסה וכרטיס יציאה (מן הדעת) וכל
 אדם האלף יקבל משקפים עשויים זכוכית מגדלת. מן המספרים
 האלה ומעלה המבקרים מיותרים לגמרי, היות ואת המספרים
 העולים על אלף מוסיפה ההנהלה בעצמה.

תערוכה מיוחדת
 בקרוב יוקם ביתן מיוחד להצגת המספרים של ידיעות
 התערוכה, יהיו גם דיאגרמות, הוראות על התפתחותם המפתיעה
 של המספרים האלה.

עתון התערוכה
 ההנהלה החליטה להוציא עתון לתערוכה בשם
 "ביתן למסחר ותעשייה פלסטיניים". העתון ימכר בכל יום
 בעשרת אלפים מליונים אכסמפלוארים. המערכת מרשה לכל
 העתונים להשתמש בהומר העתון הנם אין כסף מבלי להזכיר
 אפילו את המקור.

יוסל וואלגרהולקי.

א. דונת

ירושלים, ע"י שכונת רחמה, בית קסטל.

מודעות, אטיקטים,
 עבודות גרפיות,
 תכניות לדיקורציות,
 רהיטים וכו' וכו' וכו'.

ידיעות התערוכה

פסל למיסד התערוכה.

הנהלת התערוכה החליטה להקים פסל-כבוד למיסד התערוכה
 מר יהושע גורדון, שערך את שלש התערוכות הקודמות. ההנהלה
 רוצה בזה להדגיש את נצחוננו הגדול של מיסד התערוכה, שניצח
 את המנהלים של התערוכה הנוכחית, אשר נלחמו נגדו בכל מיני
 אמצעים ואמרו את כל ענין התערוכה בארץ-ישראל לטפשות
 קודם זמנה.

כרטיסים במודת אסטרונומיות.

ב"דאר היום" נדפסה ידיעה, שבתערוכה נמכרו בימים האלה
 כרטיסים על חמשת אלפים לא"י. הידיעה אינה מדויקת, יען כי
 נמכרו כרטיסים על שני מליון לא"י בערך. הנהלת התערוכה
 מבקשת את העתונות, שאם להגויס הרי לכל הפחות בהגזמת
 הראויות לה.

מבקרים בריוורבה

"במוצ"ש בקרו בתערוכה ששה עשר אלף איש - חוץ
 משנים-שלשה אנשים, שבקשו מאת ההנהלה, שלא להביא אותם
 בחשבון. ההנהלה שמה את האנשים האלה בריוורבה וקנתה מהם
 את הזכות להוסיף עליהם אפסים אחדים בשעת הצורך.

התפתחות "המסחר והתעשייה"

חבר השופטים ביקר בתערוכה וקבע את העובדה המשמחת
 (את ההנהלה) של התפתחות "המסחר והתעשייה" בצעדים חשובים.
 ההנהלה ביקשה את חבר-השופטים, שבתוך הקומוניקט שלו
 שיפרסם בעתונות, יסיר את המרכאות מעל שתי המלים, "מסחר
 ותעשייה", כדי שהקהל לא יטעה לחשוב את האמת, שכוונת
 החבר היא לעתונים של המנהלים.

המושל התפלא

שלשם ביקר בתערוכה מושל מחוז חיפה. הוא התפלא
 מאוד על התפתחות המספרים שבידיעות התערוכה על ביקורו
 חקהל ועל מכירת הכרטיסים.

פסח חדש וקושיות עתיקות.

הקושיא החמישית.

ב"סדר הרגיל שלנו נוהגים לשאל ארבע קושיות ואולם באי"סדר הבלתי רגיל שבמושבותינו מצוה לשאל גם שאלה חמישית. **מה נשתנה?** שבכל השנים מכריזים ומודיעים על ימות ראשון לציון וזכרון יעקב, והשנה הזאת פרסמו מודעות גדולות ומצויות בכל הוצאת ירושלים ות"א רק על ימות, ראשון לציון, כאילו אין זכרון לזכרון יעקב ואין יקב ואין יין במושבה זו?— בביל יראה ובבל ימצא בכל המודעות. האם מפני כי ימות זכרון יעקב והיה הם הכי טובים שביקבי הכרמל המזרחי?... אגב:

מה נשתנה? שאם המושבות ביהודה זכתה ליובל ולספר היובל שלה, וראשון לציון הוציאה ספר יובל עוד לפני כמה שנים ע"י הישיב מרדכי אהרן פריימן ז"ל וגם ספר חדש מצוין על ראשון לציון מעטו של ראש המושבה דב חביב לובמן בהוצאת קרן הקימת, ורק אם המושבות בשומרון לא מצאה לנחוק להכין ספר יובל חזמיים שלה? המבלי אין זקנים, סופרים וזכרונות לזכרונם?...

מך-הצד

הסקנדל של החשמל...

(הנפיל מברקים שנגנבו ממשרדי החברה להשגת ונטורו בחשאי לנתוח...)

ירושלים — לונדון: העבודה החלה... הכחת הכבלים מתקדמת, העבודה מתרכזת בשכונות היהודים, שכן העבודה בולט... Stop ישנה התרגשות והתרגויות בין ה Jews, בעד החכם. על עבודה עברית... ככלו הוראות. לונדון — ירושלים:

אין דבר: התרגשותם והתרגויותם של היהודים הן בנות החלף... הכתלה מערבי ואינפיעאט יוכיחו!

ירושלים — לונדון: בקר אוחנו איזה ועד של יהודים וה' מיוחס' שבחם אוים עלינו בהשבתה... מה לעשות?

לונדון — ירושלים: אל תעשו כלום... המשיכו עבודתכם ואל תשעו לדברי שטות... Go ahead!

ירושלים — לונדון: המצב רציני... ה' דבר' צועק, ה' ארץ' מוחזק, 'דאריהיום' בוכה... ועד העיר אסר עלינו מלחמה... צריך להכנס. לונדון — ירושלים:

השיבו בקור לראש הועד... הבטיחו לו אחוים לעבודה עברית. בכלל, הרבו בבקורים, ובהבטחות, היהודים איהבים את זה... העיקר, החישו בעבודה!

ירושלים — לונדון: בקרנו, הבטחנו, אבל ה' עמא פויזא' אינו רוצה לחכות עד גמר העבודה... גם ז'בוטינסקי וגודרו יצאו לקראתנו... לונדון — ירושלים:

השליכו להם עצם והבטיחו להם בשר ל'כשירחוב' את גבולנו. הבטיחו לקיים את הבטחתכם... הרבו בבקורים ובהבטחות... החישו—למען השם—את גמר העבודה.

ירושלים — לונדון: המצב חוטב, הזמנו פועלים עברים בערב-שבת אה' הצ... כיון שלא באו לעבודה בכל יום השבת, רהצנו בנקיון כפינו... לועד העיר הודענו כי אנו מעסיקים פועלים יהודים. נמנתה ועדת חקירה... אנו מלבישים את הערבים מכנסים צרים כמו חנוצים... לונדון — ירושלים:

א-ו-ל-ל-ר-י-ט! תחזקנה ידיכם!...

וראשית כל דבר, רוצה אני לשאל את ארבע הקושיות מירידנו החביב, מעלת כבוד ה' ראיס' של הבלדיה שלנו:

— יא ראגיב ביי חביבנו! אעפ"י שזכית בשבוע זה לבקור רשמי וראשון של ה' מ. הנציב העליון ואעפ"י שאין גורת המלכות כנגד ראשי העיריות חלה עליך, אעפ"כ רואה אני חובה לעצמי לשאל ממך בגלוי ד' קושיות חמורות לכבוד, ה' סדר' הנפלא השורר ב' מלכותך' בבלדיה שלנו:

מה נשתנה? שמן היום אשר נבחרת על ידינו להיות ל'ראיס' ולמושל הבלדיה בעירנו נחת לאחיד מבני דונך עבודה מהעיריה ע"ס 38000 לירות בערך — כן אומרים יודעי דבר — וליהודים השלפת עצם על ששישבע מאות לירות עלובות ורוות?

האם מפני כי היהודים מכניסים ששים למאה מהכנסות הבלדיה ומשלשלים לתוך קופת העיריה מעלה-מטה כארבעים אלף פונט טבין ותקילין לשנה?... זוהי שאלתי הראשונה. ועכשיו השאלה השניה:

מה נשתנה? שסדרת כבישים חדשים משוחים בזפת לכבוד בני-יפת בשכונת שיד'ג'אראח הנששיבית,

קאטאמן של בני-יין, המושבה הגרמנית, וואדריג'וז הערבית, באב'אלי-זהרה התוסינית וכל, התענוג' הזה עולה לנו לא פחות ולא יותר מ-25000 לירות ופסחת על שכונת רוחמה היהודית, כי לא רוחמה, ויצרת שם ביצות ואגמים המתמלאים בחורף על כל גדותם עד שכל העוברים שם יוצאים עקודים, נקודים וברודים כעדרו של יעקב אבינו בשעתו ועד שהמושל בכבודו ובעצמו טבע שם בבקורו בחורף עד הטבור במחילה. ובערב-פסח זה יהודי רוחמה וזכרון-משה עוברים את ים סוף בלי סוף—ולא ביבשה.

כיון הואלת והסכמת בחסדך הגדול וברחמך הרבים לחקן את הרחוב ברוחמה, בתנאי שהיהודים ישתתפו רק ב-50 אחוים של ההוצאות... וכאן הבן שואל: בכמה אחוים השתתפו אנשי שיד'ג'אראח בהוצאות הכבישים שלהם?

ואולי חושב מעלת כבוד ה' ראיס כי אין צורך לזפת את רחובות היהודים מחמת שהמצב די מזופת גם בלא-הכי בבית-הלאומי?...

וחקושיה השלישית מה היא?

מה נשתנה? שמיום בחירתך האחרונה נוספו, בלי עין הרע, פקידים חדשים בבלדיה:

מנהל מחלקת החשבונות, ערבי, 40 לירות. מנהל מחלקת טכנית, אנגלי, 75 לירות. סגן-מנהל טכני, ערבי, 38 לירות. ועוד פקידים קטנים, ושארי-רקות' מבני-דודנו ושכנינו. ויהודים?—

נוסף מהנדס יהודי, 25 לירות לחדש, ולעמית זה נתפטר יהודי אחר, זו חליפתו, והפקידים הקטנים מאחבי הולכים ופוחתים בבלדיה כפרר-ההג ולא נוסף אף אחד מהם. האם למד מעלת כבודו בחומש את ה'הבה נתחכמה' של פרעה מלך מצרים, ואת ה'פן ירבו' בבלדיה שלך? או אולי מפני כי צעקנו כלנו בימי הבחירות: 'אנו לראגיב'?... ועכשיו אחרי 'ציאת מצרים' אתה אומר לנו את הפסוק השני משיר-השירים?...

הפצתי לשאל עוד קושיא חמורה על העברית בבלדיה, על העניים שבכותל ועל כמה דברים קטנים כאלה, ואולם הקושיא הרביעית של הקושיות היא:

למה לנו לשאל קושיות חדשות אם עדיין לא נפתרו הקושיות הישנות? ולמה בכלל להקשות קושיות, כשהתשובה היא כי ידועה וברורה עוד מלפני אלפי-שנים:

— עבדים היינו לפרעה במצרים ולראגיב בירושלים... חכם ממה-נשתנה.

גבור השבוע

אין זכר לזהב

— מפני מה נותנים מרור ב, סדר' לזכר המרירות ואין נותנים זהב— זכר ל, רכוש גדול? —
 — מפני כי מרור יש לנו רב גם עכשיו, ולזהב אין זכר...

קושיות

אפילו ב, סדר' הכי טוב מחויב אדם מישראל לשאל קושיות.

דבר אחר - ביד חזקה

אדם כי ימלך אפילו לילה אחד, הריהו נעשה ל, דבר אחר ותיכף— ביד חזקה!...

הים ראה וינס

כלום אפשר ללמד מזה כי בין יוצאי מצרים היו יפה-פיות כאלו, שאנו רואים על החולות בתל-אביב בשעת הרחצה בקיץ?...

כל דיכפין— ייתי וייכול?

כיצד אפשר לו לאדם מישראל לקיים, ייתי וייכול, בשעה שאלפים מאחב"י בברביה מקיימים רק, כל דיכפין ויושבים אל ה, סדר' בלי אוכל?

ברוך שומר הבטחתו לישראל

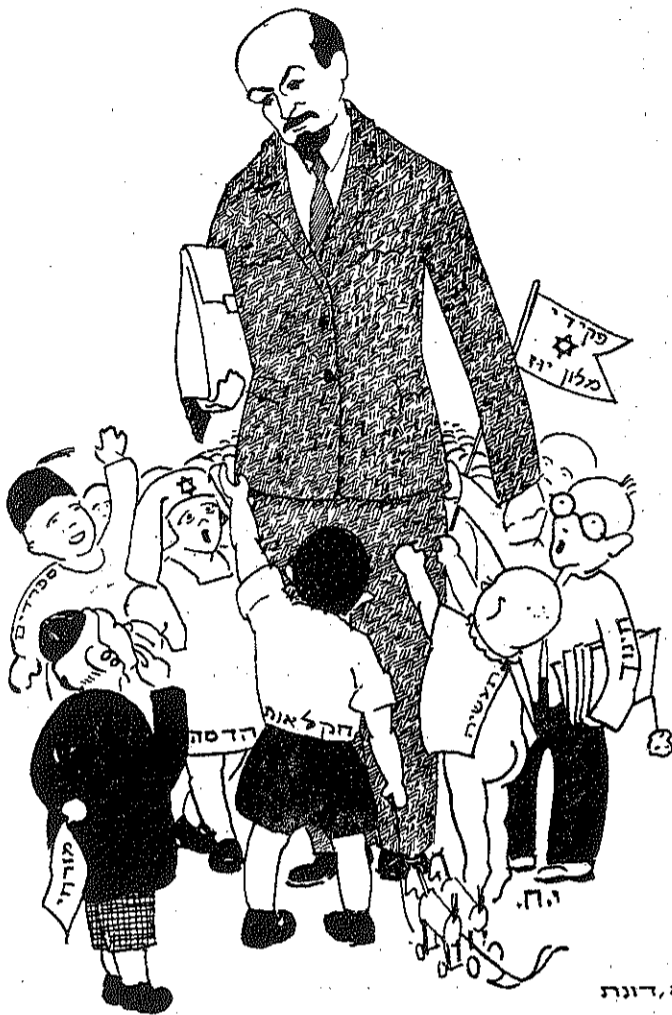
בני עשרת-השבטים! זכרו זאת היטב— אליכם מדברים!...

או ישיר...

כשאך עבר סאקיר את ים המלח, שר, מה יפית לערבי...

חד-גדיא— עסק חשוד

קלמן: מפני מה הנך נרדם ב, סדר' מיד בהגיעך אל, חר גדיא? זלמן: איני רוצה להיות נוכח בשעת-מעשה... בשעה מאוחרת בלילה קונה אבא גדי קטן... וכל כך בזול, תרדונו... אין זה ענין חלק...

א. רונת

כל הילדים:

אבא, אבא! מה הבאת לנו בילקוטך לכבוד יום-טוב-חרוסת או מרור?...

אחד מי יודע?...

- אחד** מי יודע? — עסקן אחד ב, כפר-גנים, בו כלם מאמינים, כבאלוהי שמים על הארץ.
- שנים** מי יודע? — שני מזכירים ידועים, תובעים פצוים הצד השווה שבשניהם, — קופה של שרצים מאחוריהם...
- שלושה** מי יודע? — שלשה מצטרפים למוזמן... ולא יאומן שבאותו כפר, מצטרפים גם לשטר...
- ארבעה** מי יודע? — ארבעה פרקים במחזה, וכמה ב, חזונו? לברר קשה עדיין, נברא יש מאין... מוסיפים תמיד פרק חדש... והשאר מטושטש!...

ר' לב.

חרוסת

מאת הבעל-דבר בעצמו

שקול כנגד ארבעה בנים

אמר יהודי עני בשעת ה, סדר', שהוא שקול כנגד ארבעה בנים, דהיינו:
 חכם— לא לחכמים לחם,
 רשע— לזה רשע ולא ישלם,
 תם— חכסך,
 ושאינו יודע לשאל— הלואה חדשה.

פרעה למד בגמנסיה

שואלים על פרעה מלך מצרים, שהיו לו שרים חכמים וחרטומים ולא ידע מן המפלגה הכתובה בתורה וחור ורדף אחר בני ישראל גם ב, סדר' השני?
 והתרוץ הוא:
 — פרעה לא ידע את החומש, הוא למד בגמנסיה...

הכורך הראשון

— מנין שהלל היה בעל-מלאכה?
 שנאמר: כך עשה הלל— היה כורך...

רבי יהודה היה נותן בהם סימנים

— מפני מה נתן בהם יהודה סימנים?
 — כרי שלא יתעה חלילה בדרכו כאו אכ תמר?
 — ומפני מה נתן לתמר מתנות ול, הגדה נתן, מכות? ...
 ומדוע לא להיפך? ...
 — לו נתן לתמר מכות היה משיג ממנה, קדחת!...

ר' לב היה נותן בהם סימנים...

לעוררנו האחוברים שב, היום וב, כתובים

1.	פיטן פרוע וידוע ל, צנוע, כהליכתו כן כתיבתו — בלי משקל קבוע, רזה... כלו נשמח, ודוקא זה — איש מלחמה! תשאל: למאי? והתירוץ — מבית שמאי!...	2.	קומתו נמוכה, לשונו נפוחה — ברקים! חזוים! לוחם בעט ממש כשה, עורך שבועון בשאון... מתנגד לפסיכודונים לוילון... תשאל: למאי? והתירוץ — מבית שמאי!...	3.	עט סופר מחור זקן מ, הפועל-הצעיר אך בלחי יהיר, עומד מן הצד מכל מעשי להם שב, כתובים וב, מאזנים, צופה על הא וגם על דא בעין טובה ובעין רעה... וכיז אנו למדים מתוך ה, הדיס, ר' לב.

שאר-ירקות

מין-הצד

המסחר בנפשות אדם...

קראנו בעתונים על המסחר בבני אדם שנפוץ באסיה, ואולם שהוא מתנהל גם בא"י - לא ידענו. והנה באחת המודעות של "מוריה" אני קוראים בפרוש: "הנני מאשר שקבלתי את ביאליק בעד עשרים (20) פרוטות במקרה הפומבית של "מוריה" - ועל החתום: יצחק מאיר...

בבית-הדאר בירושלם

ערבי אחד פנה לפקיד בבית-הדאר לשלח את מכתבו באחריות.

הפקיד שלח אותו אל החלון השלישי לקנות בולים. אחר זמן-מה פנה אליו הערבי שוב בדבר מכתבו.

— נו, ואיך הבולים? שאל אותו הפקיד.
— וואלאה, יא כאוואגיהו! (באלחים, אדוניו) שקניתי בולים והנה הם בכיסי...

— מדוע הרשתה הממשלה לבנות על הכותל?
— הממשלה לא הרשתה, אבל קדמוני אחרים והעמידונו בפני עובדה.

— ומדוע אין מרשים לנו לתקן קבל רחל?
— בכדי שיקדמוני אחרים ויעמידונו בפני עובדה...

מזלו של משה רבנו היה, שלא עסק באוסף כספים לקרן היסוד או לקה"ל, שאלמלא כך היו היהודים בונים עד עכשיו את פיתום ורעמסס.

דבר אל בני ישראל - את זה מקיימים כל "גואלינו" - הם מדברים.

אמר ר' חקן כי המעשה של יציאת מצרים לא היה ולא נברא, מפני שני טעמים:

ראשית, הוא אומר, קשה להאמין שיהודים יעזבו את מצרים ברצונם הטוב וילכו לא"י, וכי הרבה יהודים עוזבים, למשל, את קהיר ואלכסנדריה והולכים להתישב בירושלם ואפילו בת"א?...

והשנית, הוא טוען, אין יהודי עוזב את ארצו עד שלא מגרשים אותו משם, ופרעה הן לא גרש אותם אלא שרדף אתריהם להחזירם למצרים!...

חתימת הברון רוטשילד

בא סוחר למנהל הבנק והציע לו שטר לדיסקונט ע"ס 1000 לא"י טוב, ענה הבנקיר, מי יהיה הערב על השטר?

— הברון רוטשילד! - ענה הסוחר, מובן מאליו שמנהל הבנק נתן מיד את הסכמתו.

למחר, הביא הסוחר את השטר והגיש לבנקיר. — ואיך חתימת הברון רוטשילד? - שאל הבנקיר - אינני רואה את חתימתו!

נתקע הסוחר ואמר: — מה? לברון רוטשילד לא תאמין בלי חתימה?...

"MIND YOUR OWN BUSINESS!"

במכונית צבורית ההולכת משעריפו לשכונת הבוכרים ישב יהודי וקשקש בקול אנגלית רצועה של איסט-ענד, יהודי צעיר היושב ממולו פונה אליו ואומר:

— במקום לדבר אנגלית כזו, שכלם יכירוך ליהודי, מוטב שתדבר עברית ויחשבוך לאנגלי...

— מינינו יור און ביזניס! (פנה אל עסקיך!) נזעק הראשון בזעק.

— את זה אני עושה באמת - ענה השני בניחותא - הנני מורה עברי...

ליזר רשל...

עורך יקר!

כל הצרות באות מ"הראובני" - לא הלילה הראובני מבית הכרם, זה הסופר המובהק, אף לא ד"ר אפרים הראובני הבוטינקן המפורסם וגם לא זה הראובני מתיא המתקשט בשמם כי אם - "הראובני" של הסופר מ. כ. ס. ב. ר. ד., שתורגם לעברית בחוצאת "מוריה" ע"י יצחק למדן.

בחלק א', עמוד א' של הספר כתוב: "ליזר רשל מרחף בחלל התור" וכלם תמהו וכן שאלו: ליזר זה שהוא מרחף בראש הספר למה עף ונעלמו עקבותיו עד סוף כל הספור? עד שנתברר הדבר:

בספרו של מכס ברוד כתוב בגרמנית: Jeiser Nachhall, ובא המתרגם ה"למדן" הגדול וחשב כי Jeiser הוא ליזר, וליזר הרי הוא יהודי מאג'יש - זה א' רבתי בגרמנית נתחלפה לו ב R רבתי בלטינית ויצא במקום Rachall-Nachhall קרי: ליזר רשל...

מה עשתה "מוריה"? - הלכה והדפיסה פתקא קטנה וצרפה אותה לספר "הראובני" חלק ב' בון הלשון: תקון טעות מצערת, שבאה מתוך "הסתח הדעת", במקום "ליזר רשל" צ"ל "הר חרישי", כאילו אשם הלילה בזה הבחורה-הועצער...

אגב, מבקשת "מוריה" לתקן טעות מצערה אחרת בחוך טעות, שנפלה ב"תקונטעות" שלה. במקום "הסתח-דעת" צ"ל חוסר דעת... בר-דעת.

כל כורכי-הספרים בורחים מאנגליה...

כורכי-הספרים האומללים באנגליה בורחים בהמון - מפני המ"ס הכבד, שהטיל עליהם צורציל, וזייר-הכספים, בתקציבו אשר הציב לא במורשון הלונדוני חלילה כי אם בדאר-היום גליון קפ"א, יום ד' / 1 ניסן תרפ"ט.

כאן, בירושלם עיה"ק יצאה הגזרה ומאת השליט בגרוד טרומפלדור יצאה - להטיל מס של 10 ליש"ט על כל תעודה של כורכי-ספרים ומס נוסף - בלי רחמים! - של ארבעים ליש"ט בעד כל מכשיר תיליפוני שיוחקן במשרדו.

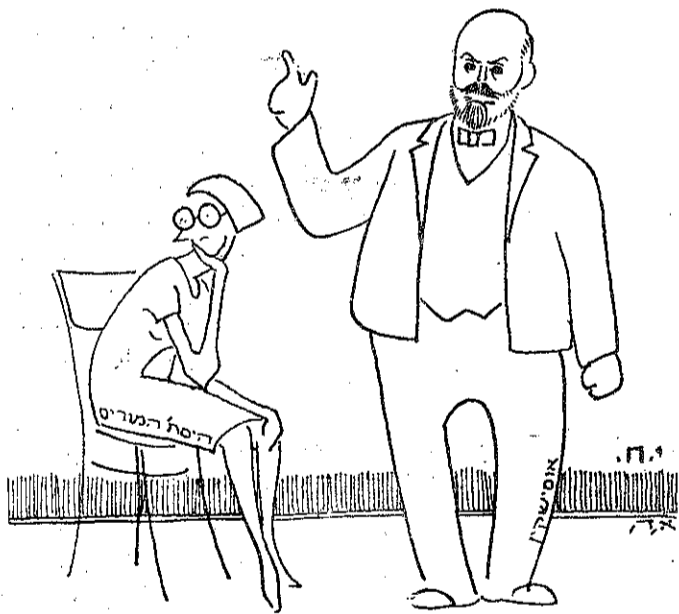
הידיעה הזו שהופיעה ב"דאר-היום" הדהימה את כל אנגליה, עד שנמצא חכם אחד, שנלה את מקור הרעה:

בנוסח התלגום שהגיע למערכת "דאר-היום" היה כתוב Bookmaker ופירושה בלשון הספורט: אדם המתערב במרוץ הסוסים ורושם את התערבותיו בספר קטן, הוא מרויח על כל סוס מפגר ומפסיד על כל סוס ממהר, ומכיון שכאן כתוב Book (ספר) ובני עמ' הספר הפכו את ענין הסוסים לכורכי-הספרים...

אכן, ידענו כי עורכי דאר-היום הם מומחים גדולים ובקיאים בגיאוגרפיה, ולא לחנם ספחו את האי מדיוורה הפורטוגלי לספרו, אבל הכשרון הספורטיבי שלהם וחושם האנגלי נתגלה רק עכשיו אצל "כורכי-הספרים" בדאר-היום.

וגדולים דברו הכמינו של ההגרה: חוהרו בבני אודיסה כי מהם תצא "תורה"...

לכנוס המורים

היא (ביאוש): אבא, הן מלאו לי כבר 25 שנה ואין לי נדוניא... האשב עד צמתי הלבנה?
הוא (בפתום): כך דרכה של תורה, בתי: פת במלח האכלי, משכרת - "מכות" תקבלי, ועל הארץ תישני...

אנשי השם בפיגמות ובאנפילאות

משטרומן ועד דיוגנון, מכרנד שאו ועד ביאליק, ממוסלמי ועד זיבוטינסקי, מרבינדרנט טאגור ועד בראז קצנלסון — את כלם תשיג ידו, ואת כלם אצוג בתערוכת "התורה" במערומיהם, כשהם כבושים פיגמות כבשום ואנפילאות כרגליהם... (מן ה"פרוגרמה" של יוריבכס).

הערות המערכת:

מסבת האקטואליות שבמותו של מצביא צרפת פוש בקשנו את סופרנו ידריכל להרבות דבר במת הגדול הזה ולהקדיש לזכרו את כל המדור בשבוע זה.

המרשל פוש בחייו, במותו, ולאחר מותו...

בימים הקשים ביותר לצרפת במלחמה הגדולה, בטא פוש את האמרה דלהלן, שנשארה ותשאר הקוקה בהיסטוריה:

— "ימין שלי שבורה, שמאל שלי רצוצה. אני תוקף! בימות המלחמה, בהיות פנלבה ראש המיניסטרוון, נכנס אליו באחד הבקרים דפוטט צעיר, ואמר:

— אדוני הנשיא! אני מכיר גנרל אחד, אשר אם ימסרו לידו את המפקדה הראשית — סוף הנצחון לבוא! זהו אדם נפלא, המאמין בנצחון באש לחבה!

פנלבה שאל:

— אתה מרמז לפוש?

— כן, לפוש!

למחרתו נתמנה פוש למפקד הראשי. הדפוטט הצעיר הזה שרוח אלהים היתה עליו להורות על מציל האומה, היה היהודי מוריס בוקלובסקי.

משכלתה המלחמה היה פוש יוצא תדיר עם מילרן אל המועצות השונות, ומשתתף בשיבות הדין לאומיות, גם באספות סך-הכל, כשהגיע אל בית המלון מצא את חדרו והנה

סודות מן החדר...

סוד השבוע:

- א. כיצד החלה פרשת ה"תערוכה"...
- ב. כיצד נסתיימה פרשת דינוביץ, בככר, שלשת הערבים והסוסים...

נתחיל ב"א" ונסיים ב"ב", לאחר שזמנה לנו ההשגחה בעת אחת את שני המארכות הכבירים הללו, אשר בשניהם כאחד משתקף ההוי הארצישראלי. קול תרועות והצוצרה והצוצוח מלים מזה, ומעשה תועבה, נבלה שאין למעלה הימנה, מזה.

על יד שער התערוכה הונים גבורי הראשון למאי, לא חס ושלוש אנשי הפועלים, או לו גם המופסים... גבורי ראשון למאי הם דוקא זאטוטי, ברית טרוםפלדור, שזכו לשם כבוד זה בהג הפועלים דאשחקר. הם מסתובבים הלוך ושוב, כי לדיהם הפקדה השמירה על מגרש התערוכה ובניניה העתון הרשמי של הסתדרות הרוזיוניסטים מוסר בדו"ח שלו: "הגן פורת, הדגלים הלאומיים והבריטיים מתנופפים"...

אנו מוסיפים: "וישראל קבור ארבע אמות באדמת הבית הלאומי שלו!"

זולת חילי הבית, מסתובבים גם צופי הים בתלבשותיהם הלבנות. "צופי הים אמרנו? — כן, צופי הים" המותר לשאל: איזה ים? ים המלח של נובומייסקי, או ים צרותינו, ים ישראל בתפרצות גלותו?...

סוף סוף מגיע הנציב העליון, הוא ווגונו וכת מלוויו. הסבא של תל-אביב, מר דיוגנון, מברך אותם בברכת, ברוך הבא! על הבמה מסתדרים היושבים. הנציב, הפקידים הגבוהים, ביכ מוסדות משלנו, וכו' וכו'. אנו רואים את ליב יפה, אנו רואים גם את הנטקה... משהו באולם מורה עליו באצבע ושואל את

הוא טובע בים של פרחים ושושנים, למחרת שוב פרחים. מחרתים — שוב פרחים.

אז פנה המרשל אל בעל המלון להודות לו על יחסו הטוב. אולם בעל המלון ענה לו: "עבור הפרחים? לא לי עליך להודות, אדוני המרשל. נשי העיר ועלמותיה, הן הן השולחות לך את הפרחים הללו בחיותן מעריצות אותך".

פוש חייך, הסביר פניו ואמר במנוח ראשי:

— מעריצות אותי, אמרת? תודה, תודה! אך מדוע זה אחרו כל כך רגשותיהן לבוא? מדוע לא העריצוני, כשהייתי... סגן קצין!...

פוש הזמן פעם לארוחת ערב בבית הרוזנת מ. בשעה העשירית וחצי בקש המצביא רשות לעזוב את השלחן ולשוב אל ביתו.

או פקדה הרוזנת:

— תני כבוד לכבוד המרשל!

והמלצרים מהרו להסתדר לשתי שורות. פוש הבחין אז בדש מעילו של אחד המלצרים את סרט אות-ההצטיינות-הצבאי, וראה כי שרוול ידו הימנית — ריק...

ויגש אליו, ויטלנו בכתפיו ויובילנו עד סבור החדר, ויאמר לרוזנת:

— לא לי יש לתת כבוד, גברתי, לא לי! הכבוד לאיש הזה!...

כידוע נמנה פוש למרשל, לא רק עיי צרפת, אלא גם עיי פולניה ואנגליה. הממשלה האנגלית אמרה להקציב לו סכום כסף שנת, ולתת לו במתנה אחוזה עשירה, כשם שהיא נוהגת לעשות לגבי המרשלים האנגלים.

אולם פוש סרב, בנמקו כי אין הדבר נהוג בארצו וחלילה לו ליהנות הנאה חמריית זו בה בשעה שחבריו המרשלים הצרפתים אינם זוכים בה!

משקרבו ימיו למות קרא פוש לנכדו — בן בתו — ואמר לו: — רצוני האחרון, שלא תראינה עיניך מלחמות!

חברו: "מי זה?" חברו עונה לו: "עובר בטל זקן שפעם היה לו כה במתניו... עכשו נשברו כבר הצלעות... הטפול בהן עולה לעם ישראל ב"120 לירות חדשיות"...

רשם נעים עושה מר טולקובסקי, הגינטלמן האדיב והשקט של א"י, אדם משכיל, הביב, מתון, שלא חסס לותר על נתינות בלגית שכולה זכויות, לטובת נתינות א"י שכולה חובות...

נראים פניו של זיבוטינסקי, פניו של קפלנסקי, קפלנסקי מתקרב אל זיבוטינסקי ולוחש על אוזנו: "האמן לי שרק דרך לצון אמרתי באספת העם בחיפה שרצוני שתתלה על העץ אליבא דאמת אהבתך מאד, והנני מאהל כך הצלחה!" זיבוטינסקי עונה: "תודה. אין צורך".

נאומו של מר דיוגנון היה מזהיר. הדיפלומט המנהץ שלנו דבר כדרכו בשובה ובנחת. אמנם כל חדוש לא היה בדבריו. נאום פתיחה זה אפשר היה לשאת גם לפני ארבע המש שנים, וגאפשר היה לשאתו אף לאחר ארבע המש שנים...

נאום התשובה של הנציב היה אנגלי-קולוניאלי-שווי משקל-צפצפני. לו התקיימה התערוכה בקפריסין או במלטה היה הנאום מתאים גם שם. בשנויים ידועים כמוכן. מהמאה חמה קבל מזכיר העירייה מר נדיב. הנציב אמר לו: "אתה הנך גאון המתרגמים בארץ!"

מר רוקה השפיל את ראשו אל דיוגנון ולחש על אוזנו: — עסק ביש! זה יעלה לנו במספר לירות, הוספה על משכרת המזכיר!

אחרי הטקס סרו הנציב ובני לויחו אל הביתנים. ההגיגות לא נפגמה גם עכשו. באויר רחפה רוח של חג, "העולם" היה מרוצה.

לא מרוצים היו בכל זאת אנשים רבים שלא שחקו את האדם הנמרץ והפעיל, שלפני כמה שנים הקים בתל אביב בכחותיו העצמיים את התערוכה הראשונה בא"י. את האדם הזה, שהיה אבי הרעיון הכביר, אביו וגם מנשמו, לא מצא למחוק איש מועדת התערוכה להזכיר לטובה...

מהו הסוד?

ב, מאזנים גליון ד' הופיעו דברי הרפות וגדופים על ימי הוד' של אבן-זוהב ו, הבקרת' הזאת מביאה אותנו לשאל שתי פעמים ארבע קושיות ב, תותח':

אולי יבארו לנו חברי המערכת הנכבדים מהו הסוד שסופרים, מורים ותלמידים קוראים את הספר בעונג וברצון? מהו הסוד - אדוני העורך - שבעתון ה, ארץ' הופיעה ידיעה כי מכס ברוד הציע את הספר הזה להוצאה בגרמנית ב, שולני פערלאג' הוצאת הספרים הכי מפורסמת בגרמניה ובאוסטריה?

מהו הסוד - שקלויזנר היודע פרק בהיסטוריה ובספרות - לא פחות מהש"ץ של המאזנים - שלח מאמר-הגנה על הספר ל, מאזנים ולא הודפסו מפני, "שוב הדעת"?

מהו הסוד, שר' שיץ (לא מבצלאל!) דורש מאבן-זוהב לכתב כשכספיר והוא בעצמו אינו כותב אפילו כאמיל זולה או בלזק?

מהו הסוד, שבספר רע כזה יכול היה הרש"צ לקרא ססיה עמוד ולקורא הוא מיעץ ברמיח שורותיו לקרא רק עמודות אחדות, בכדי למצא שהוא אין ואפס? הכי סבור הוא שהקוראים זקוקים לעצותיו?

ומהו הסוד - רבותי, שתון חשוב כ, מאזנים יתן מקום למאמר מבלי לשקל היטב ולא אבן ואבן, אם זוהי בקרת המיוסדת על עובדות והוכחות וציטטות וכו' או פשוט התנפלות על חבר?

ר' חיים בעל-סוד

מעשה שהיה...

צעירה אחת מרוסיה, שגמרה שם גימנסיה, (וכי יש צעירה רוסית שלא גמרה גימנסיה?...?) עמדה בזמן האחרון למבחן בעברית לפני חבר הבחונים בסמינר העברי למורות בתל-אביב. פתח הבוחן את החומש בספר, בראשית' ובקש ממנה לקרא ולבאר, והנבחנת לא חשבה הרבה וקראה לפנייהם אחד מקרא ואחד תרגום בעברית:

— "ויכולו השמים" כלומר: השמים נעשות תכולים, והארץ וכל צבאם" כלומר: הארץ עם כל הצבאים... והיפה שבכל הדבר הוא כי המכין למבחן זה היה המזכיר...

וגם אלה סודות...

בכיתן יקבי ראשלי' רבתה השמחה. הנציב העליון שתח שמפניה ו, לקק את שפתיו.

הנציב הרים את כוסו להצלחת ראשלי'צ, מה דיזנוגוף הרים את כוסו לשלום ממשלת א"י, ובתשובה לזה הרים שוב הנציב את כוסו להצלחת תל אביב והתערוכה.

מביני דבר מוסרים כי כוס שניה זו של הנציב היתה דיפלומטית; רוצה לומר, לא הברכה היתה עיקר אלא השתיה. כל כך היה חיון של כרמינו נעים לחכו!

זה מזל של ראשלי'צ! בימי המלחמה נהו התורכים אחרי בנותיה, והנה האנגלים נהים אחרי יונותיה. ויגבינו וכורמינו מעדיפים כמובן את הנטיה החדשה, אבל מענין יהיה לשאל את דעתן של הבנות!

נמכרו כבר שלש תמונות בביתן האמנים. אבל להוי ידוע כי שלשתן נקנו ע"י אדם אחד. אמנים עלובים!

הקונצרט של הפסנתרן מה ברוני אייזנר הצליח מאד. אולם אנשי לשון-הרע מנמקים את מחיאות הכפים הסוערות בדרישה האורגנית של הקהל לחמם את ידיו נגד הקר והתחב שבאולם הקיצי... אולי יוכל מה הופנקו-מסדר הקונצרט-לתת לנו פרטים על כך!

מענין שכשהגיע הנציב העליון לביתן ההנה"צ נזכר פתאם שאין לו זמן... ואמר:

— ביתן זה מענין אותי מאד-מאד, אבל הבל שאין לי זמן! מישתו להש על און חברו:

— האנגלים האלה! הם יודעים תמיד מתי כדאי להם להזכר בפתגם: "הזמן הוא כסף"...

מ"ב

הלויה הלאומית של פוש עלתה למדינה ב" 300.000 פרנק. מענין לציין שכשהעבירו לפני שנים אחדות את אפר זורס אל הפנתיאון, עלה טקס זה ב" 600.000 פרנק! אין כמובן לשכח שהממשלה היתה אז שמאלית!

* * *

בתי התיאטרות, בתי הראינע, וכל יתר בתי השעשועים סגרו ביום הלויה את שעריהם. הקרבן הפטרויוטי הזה עלה לעשרות מליונים! היות ובאותו יום באו לפריס מאות אלפי זרים לראות בטקס הלויה. זרים אלה היו בלי כל ספק סרים בליכה אל בתי השעשועים. ומענין, שכל המנהלים לא פקפקו אף רגע, ופזו אחד סגרו את השערים.

ובכל זאת לא מנע האבל הלאומי בעד ה, כנענים' מעשות קנין בו. בעד הלון הפינה אל רחוב שדרכו היה על הלויה לעבור, שלמו 50 ליש"ט.

* * *

הגנרל הגרמני פון סקט חביע לעתונאים ביום מותו של פוש את רגשי הערצתו לחיל הגבור, אחד מידידיו סר אליו לומר לו עד כמה הרגיו דבריו את החוגים הלאומיים בגרמניה. כשנכנס, מצא את פון סקט קורא בספרו של פוש על ה, סטרטגיה במלחמה. בתשובה לדברי ידידו אמר פון סקט:

— פוש היה ג'נטלמן. לעולם לא אשכח כיצד עזב את ישיבת ספא בסתר, למען לא אאלץ אנכי - גנרל של צבא מוכח - לתת לו, כמנצח, כבוד! עכשו כשהשיב את נשמתו בטהרה, אני משפיל בהערצה את הרבי בפני ארנו!

* * *

בין המלומים את פוש בדרכו האחרונה הבחינו בתוך שלל בגדי המדים הנוצצים והצילינדרים המגזצים דמות זקן כפוף, ומטריה בידו...

זה היה פדרבסקי, הפסנתרן העולמי, שטבל בפוליטיקה... ודו בכל

אין דבר! ערכו והשיבותו של יהושוע גורדון אינם נפגמים על ידי כך!

נסתיים ברוך השם משפטו של חבריון דינוביץ' מפתח תקוה. בלכר, הפועל העלוב שנעשה בעל כרחו לגבור של פילם ספורטיבי יקבל 50 לא"י דמי פצויים ויחזה בשבת מעניו חשעים יום בבית הכלא.

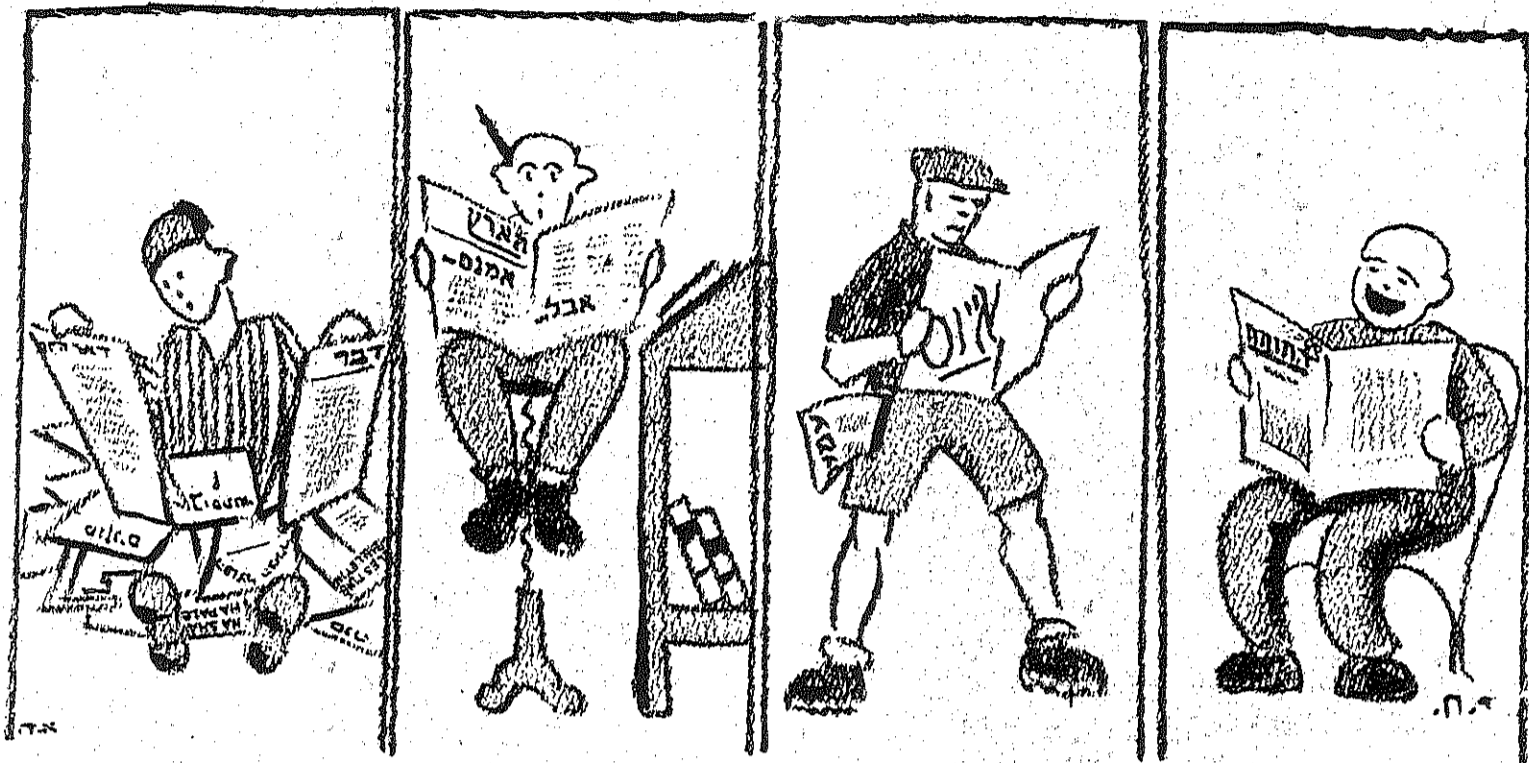
הסוס, זה שמלא את התפקיד הנייטרלי ביותר בסרגי-פרס שלפנינו, נשאר גם להבא מן הצד. כאותו כושי של שקספיר עשה הסוס את שלו... עכשו וכל הסוס ללכת! היהודי דינוביץ' ושלשת פועליו הערבים, שהוכחו על אפשרותה של עבודה מעורבת והסכמה לבית בין ישראל וישמעאל, יוכלו להרהר אוזכות בין כתלי בית הכלא על העבר, על ההוה ועל העתיד של פלשתינה (א"י)! בלכר ימצא אוני כי כדאי-לצאת מהסדרות, בני בנימין, לאתר שיכולוב-התיאטרס אליו כאל בך-הורג של ההסתהרות... והערד שוחט יעמיד אולי לפניו את השאלה; מדוע נזקקה האשמה לעזרת הערד זמורה, לאחר שהוא שוחט, מי שהיה "שומר" ופועל-התיק. הגן על האינטרסים של בלכר, הפועל העלוב...

באשר לערד זייגר-בא כח הנאשם-רצוי שיהרהר על יצועו בלילות, וישתדל למצא את המרחק המבדיל בין חכמה לשטות בשטח נאומי ההגנה.

לבסוף, ראוי לציין את דמותו הנמרצה, ההגיונית, הנאה והפקחית של השופט הרבני, שהוציא פסק דין הראוי להשאיר בגנוי העולם המשפטי, סרובו להוציא בערבות את הנשפטים מוסיף צבע הם לפסק הדין. השופט הוכיח בכל אלה לא רק שכל בריא ועמק מחשבה, אלא גם לב אנושי ונימה מאד אנטלגנטית-מדות אלה ראויות שחצוינה בכל עת ובכל מקום, ולו גם בזמן טררם של פורים ותערוכות, ולו גם מעל עמודי עתון סטירי והתולי כשלנו.

מזיק,

ארבעה בנים של עתונותנו

ושאינו יודע לשאל:

קורא הכל, ואינו מוצא את ידיו ורגליו.

אחד חס:

אינו יודע בין ימינו לשמאלו...

אחד רשע:

מה קורא מרסי? — איינס און עמעס!

אחד חכם:

הוא קורא — הן רואים אתם מה שהוא קורא!

ז. קוטלר, ירושלים.

סביב העולם באוירון

(רשמו עפרון)

מדומדומ. היהודים בהרסיה.

הן בנדאי יהודים לכם, גבירותי ורבותי, לכל הפחות חלק מאותן הבריתות והאניקדוטות שיצרו היהודים ברוסיה לכבוד עליתו לגדולה של כאווער (חבר) טרוצקי.

בריתות ואניקדוטות כאלה יצרו היהודים ברוסיה גם לכבוד מלחמתו של טרוצקי עם שונאיו וסטלין בראשם, ואחר גם לרגלי הגרשו ממוסקבה לטרקסטן ומשם לחו"ל.

ובענפי באוירוני סביב העולם קלטו אזני הרבה מהבריתות והאניקדוטות החודשות האלה, שאחדות מהן הנני מעתיק כאן לטובתם והנאתם של קוראי וקוראות ה"תורת".

לאורן של הבריתות והאניקדוטות האלה יראו באופן בולט למדי את חסם של היהודים ברוסיה גם לטרוצקי וגם לשונאיו ורודפיו עם סטלין ראש הממשלה בראשם.

אחרי מפתח במלחמתו עם סטלין וכת דיליה זאחרי שהוציאו וגרשו אותו מכל מועצות ומוסדות הממשלה הלך טרוצקי פעם לטויל ברחובות מוסקבה ואגב טוילי נאבדה לו מטפחתו. יהודי אחד שהלך אחריו ומצא את האבידה מחר להשיב את המטפחת ולמסור אותה לבעליה, לטרוצקי. הלז הודה ליהודי באופן כה עדין ובהתלהבות בלתי רגילה אצלו.

— מדוע אתה מודה לי כל כך ובהתלהבות גדולה כזו, בו בזמן שעשיתי בשבילך דבר קטן ובלתי ערך כזה? הן רק את המטפחת שלך השבתי לך!

— הבייבי! — קרא טרוצקי ברגש וחבה — המטפחת הזאת היא עכשיו המקום היחיד ברוסיה אשר לתוכו יכול אני לתחוב את חטמי!

בבוא טרוצקי למקום נודו הראשון, לטרקסטן, נפגש שם עם יהודי אחד שגם אותו גרשו לשם ממוסקבה. מדוע גרשו אותך ממוסקבה? — שאל טרוצקי את היהודי. — יען עשיתי מסחר בעורות! — ענה היהודי ופנה מצדו בשאלה לטרוצקי:

— ומדוע גרשו אותך ממוסקבה? — יען עשיתי מסחר בסוסים! — ענה טרוצקי.

על אודות יחסו של טרוצקי לקמינב ווינוביב, שהיו מקודם על צדו ואחר בגרו בו ומסרו אותו ואת סודו בידו שונאיו, יצרו יהודי רוסיה את הבריתות דלקמן:

יהודי אחד שואל את רעהו:

— איך הוא יחסו של טרוצקי לקמינב ווינוביב עכשיו, אחרי בגדם בו?

— כמעט בלי שום שנוי! — ענה הנשאל — מקודם היה טרוצקי כותב "המסור לכם, טרוצקי", ועכשיו הוא כותב להם הנמסר מכס, טרוצקי".

ברוסיה הבריתות הזאת היא יותר הריפה: מקודם היה טרוצקי כותב להם "פרעדאני וואס" ועכשיו הוא כותב "פרעדאני וואס"...

עד כמה בלתי חביב הוא סטלין גם ליהודים וגם לרוסים תערינה החלצות החודשות הבאות:

— מה חדש ב"קרעמעל"? — שואל רוסי את חברו.
 — מה חדש? — עונה הנשאל — מקודם היה מלא "טשעטנאקאס" (ריח שום, רמז לטרוצקי היהודי) ועכשיו הוא מלא "שאשליקאס" (בשר צלי שאוכלים הגרוזים, רמז לסטלין הגרוזי).

יהודי פוגש את חברו ומבשרו:
 — הידעת, מוסי? לסטאלין יש כבר "א לינקער פליגעל" (כנף, כלומר: אגף שמאלי) וגם "סנת" ימנית.

— ברוך השם! — אומר היהודי השני — עכשיו כשכבר יש לו לסטאלין שתי "כנפים" כבר יש תקוה כי גם הוא יעוף כמי שהיה חברו טרוצקי...

כנגד ארבע ... כוסות

ארבעה מי יודע? ארבע כוסות של יינות הכרמל	שלושה מי יודע? החזן קווארטין ותפילתו המפורסמת	שנים מי יודע? אבל פן ותערוכתו לכבוד הפסח.	אחד מי יודע? בצלאל ותערוכתו בחג הפסח.
---	--	--	--

האסון הנורא ביס-המלח

(מקור: ספר דברי הימים ב')

קוררס' וכר' המיוחד מתקת לנו:

בקשר עם האסון הנורא שקרה על יס-המלח נפוצו שמועות שונות, הנותנות מקום לראגה רצינית. ואלה הן השמועות:

תל-אביב.

ביום השבת שעבר הפליגו על סירת מוטור: היה אדוין סמואל, הרי סאקר, נורוק, די גורביץ והגב' לוק לטיוול ביס-המלח. טרם שהפליגו הודיעו למשטרה שלא יחפשו אותם, יען כי רוצים הם להעלם קצת ובאמת עברו שני ימים ולא שבו. משערים שהסירה נתהפכה והמטיילים שחיס וחותרים אל החוף באיזה מקום.

תל-אביב.

נוסף על השמועה דלעיל, נודע לנו, שהאובדים לקחו אתם את השחיין די' כץ מתל-אביב ללמד אותם את אומנות השחייה. די' כץ הוא המציל הרשמי של עיריית תל-אביב ובשיתוף אתו לא הצלחנו להציל ממנו שום ידיעה נוספת.

ירושלים.

הידיעה על אבדן די' סמואל, נורוק, בנטביץ וקיסרוטש הודיעה את כל העיר. משערים, ששודדים בדואים וזחאבים התנפלו עליהם וגזלו מהם את הסירה. המשטרה הירושלמית שלחה אחריהם לחפש אותם, אך לא מצאה את עקבותיהם על פני המים.

חיפה.

מודיעים ממקור נאמן, שהמטיילים בסירה על ים המלח די' סמואל, קמפבל, סידני סיל, הגב' ניוטון והרב קוק נתנו אות למחפשים אחריהם, שלא יראו אותם, כדי שלא לקלקל את הסנסציה. נאומו של ביאליק בגליון מחר.

יריחו.

נודע, שהמטיילים על פניי'ים המלח נסעו לכתחלה בקשר עם הקונצסיה ובחזרה מחאה נגד המוחים נגד הקונצסיה השליכו את עצמם אל יס-המלח ולא נתנו את עצמם לעצל רק בידו נובמייסקי וטולוק, את העתונים בכל זאת נצלו לטובתם.

האובדים בסירת-דוגה על יס-המלח די' סמואל, נורוק ורעיתו, מאברוגרדאטו ובנו, אדוין סמואל והגב' גורביץ, הקולונל קיש ובניו, הגב' מילס ובעלה, המיור דאף ואביו ומיסטר בר' מוסולינה ורעיתו הולכים ונמצאים לאט-לאט. אחד מחפשי את השני ומוצא אותו.

מאה שערים.

ממקור נאמן נודע לנו, שהרב החכם בי' יאדלר לא אבד בין המטיילים. כל העיר העתיקה נדהמת לאסון הנורא.

בני-ברק.

ממקור נאמן מכחישים את השמועה, שהנציב העליון הוא בין המטיילים. ישנם עדי-ראיה חשובים, שראו אותו בפתחת התערוכה. אלא שהיות ושמועה זו קשורה עם התערוכה — אין להטיל בה ספק של אמון.

כולל אונגארן.

סוף-כל-סוף נודע בדיוק מי השתתף בטיוול ולשם מה סָרו אותו, אך אבדו בלי עקבות ואיך נמצאו אמש בערב. המשתתפים היו הרב שמערל בלוי ז"ל עם הגב' ניוטון מחיפה, הרב קצנלנר בויגן בתור מזכיר אורחו והרבנית ינטה תובב"א בלויית ה' קיס' לוק. הטיוול סודר לשם הוכחה, שהשמועה ששודדים התנפלו עליהם — אינה נכונה בהחלט; השודדים הערבים הם ידידנו אוהבי ישראל וה' ירחם עליהם ויגן עליהם עבניצ אר"א. הרב ווננפלד ערך בשבילם תפלת מזכיר בחורבת בית-הכנסת בתל-אביב ותיקף נמצאו וענו אמן יתומה.

דבר.

כל העיר הקפיטליסטית נדהמה כביכול לשמועה, שיושבי הקרנות, שנצטו את הנחג ואת ספן-הסירה לשם טיוול תענוגים, אבדו ואינם. מודיעים, שבין הפאשיסטים היה גם מנהיג הווייני-שאלים זאבוטיני. קרי, פוליס, אל תאמינו לערמות אויבי ההסתדרות!

דאר-היום.

כפי שהזכרנו יאת זה ב"יומך" ה"רסויט" שלנו, אין הממשלה רוצה בשום אופן לשלם לב אל דרישותינו ולהנהיג צי צבאי על שטח יס-המלח תחת פקודת ברית-טרומפלדור. המטיילים שאבדו ביס-המלח ישמשו לנו סמל, שיס-המלח כן שייך לממשלה העברית. בשעה מאחרת מודיעים לנו, שהמטיילים שאבדו נמצאו במערכת "דאר-היום" באיזה מקום והם מרגישים את עצמם טוב בתור שכאלה.

הארץ.

אל אחר"ם מודיע לנו משהו: לא נכונה השמועה, שבין המטיילים היתה גם הדסה סמואל. היא נמצאה כל הזמן בסירה ועל אף העיברה שהיא אבדה עם יתר המשוטטים מכל מקום יש לשער שהשמועה נכונה. הנימוס המינימאלי דורש והירות לשמועה, שמקורה באהבת הסנסציות של אנשי "דאר היום". ומשונה הוא הדבר, שעתון הריביוויזיסטים אינו מוצא לנחוק לחזכיר את הארץ שממנו לקח את כל השמועה.

HA SHAVUA HA PALESTINE WEEKLY.
Nodaa lanu, sche mar Ben Avie nassaa beayiron thath-majmi lehhappess eth hashemuaa lemaaaan jimtza otha, Pecacat hassenzacia oorra mehumma khabirah!
הערת המערכת: מר בן-אבי הזמין רופא-שנים מומחה לקוראיו.

התורה.

תלמידי היקרים!
כל הענין עם המטיילים, השיטטים האובדים והנדהים והנמצאים אינו אלא "קונץ" של הפירמה "מיטרו גולדווין" מהוליוואד, בשביל לצלם לשם ראיעט. הפילם הוא אחת היצירות הענקיות של המאה השלישית. צולם ע"י בן-דוב בצלאל, המחירים כרגיל. לפלונית שלי כרטיס-כבוד.

שטאטוס-מקרה

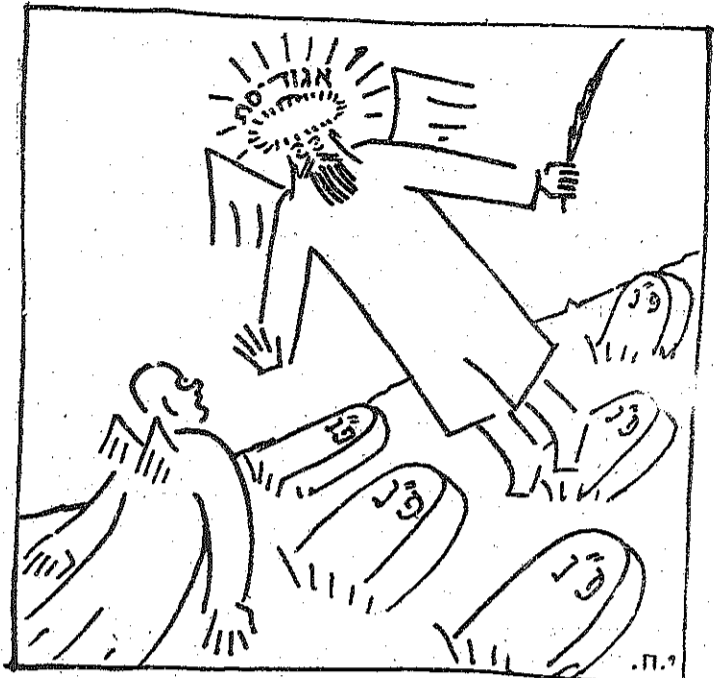
זמנים חדשים - נמוסים חדשים...

(מאת הבעל-דבר בעצמו)

1899	1909	1919	1929
"הארכ גברתי קצות שנפגש פעם בחודמנות?"	"האיכז כבקרך הערב?"	"שמעתי בחורה הוכן נפגש הערב?"	"אין לי זמן רב בשבילך, באי אלו בשתיים-עשרה!"
"הרוצה את להיות שלי?"	"אפשר נתחתי?"	"לדידי אפשר לעשות את ה"קונץ".	"מיכא, באין ברורה, נלך אל הרב".
"הריני מביע כך בזה את צערי הגדול..."	"סכתי-נא, בבקשה!"	"סכתי-נא!"	"וכי אין כך עינים כראות כאן את הולכה?"
"וואיך נא כבחרו לתת לי צעבור..."	"האיכז צעבור?"	"הא! תן צעבור!"	"סדר הצדה! תן לאדם צעבור!"
"צעורי הגדול, כא אוכז כשכס היום..."	"אין לי כסף עכשור..."	"ומה אם אשכס אחר-כך?"	"אני מ צ פ צ ג ע צ ין!"

בחייהם ובמותם נסבין נפרדו...

יהודי זקן ומופלג בשנים פנה לממונים בירושלם מטעם הכרה קדישא לקנות לו אחות קבר והם סרבו, משום פסול שנמצא בו: הוא חתם בעד "כנסת ישראל" - דאר"היום גלויין ק"ה.

מלאך המות מאגד"י: אחת מ... אגודת ישראל? ... אין לך מקום ונהלה בהר הזיתים... זה רק בשביל אגד"י! חצרת המערכת: "מפסלים"...

מכתב לעיריית תל-אביב

עירייה נכבדה!
קראתי בעתונים שכתבתי הג' ובג' העשרים של תל-אביב מתבקשים הורי הילדים להודיע מיד בכתב לעיריית תל-אביב את שמות הילדים שנוולדו להם בתל-אביב. יודעה זו עוררה אצלנו מבוכה בשאלת הילדה שלי, שלפני הולדתה גרנו בתל אביב ובמקרה עברה אשתי לירושלם וילדה שם את הילדה למים. והנה: אני אומר, הילדה היא בת ירושלים ואשתי אומרת לא, כי בת תל-אביב היא! הנימוק שלי מובן הוא: הילדה נולדה בירושלים. ונימוקה של אשתי הוא: תפוחי זהב שנשלחו מא"י לחוץ לארץ - האם פקעה זכות, תוצרת הארץ? שלחם בזה, שהוציאו אותם מתוך הארץ? שם בחוץ לארץ? בכבוד רב: אהרן אבי-בת.

מעשה "בקניידלאך"...

מעשה "בקניידלאך" (מאת א. כ-)
פעם אחת בא יהודי כפרי אל זוגתו שחזרה בערב פסח לפני ה"סדר" ובקש ממנה שתתן לו לטעם מכדורי-הבצק של הלילה. מובן, שהאשה סרבה לבעלה מטעם פשוט מאד, שאין "קניידלאך" בלא הגדה. אבל אחרי הפצרות רבות נעתרה סוף לבקשת בעלה. וירא האיש כי טוב ויבקש מאשתו עוד מעט ועוד ועוד עד שלא נשאר כולם ל"סדר". ובכדי להפיג את צערה הרב של זוגתו, לקח אותה אל צדו ותחיל משדלה בזה"ל:
- זוגתי היקרה! הלא כל רצונך היא ההגדה, וע"כ האוני לאמרי פי ואספרה לך מהי ה"הגדה": כשבגירי-ישראל עברו עבודת פרך במצרים וזהם ובניחם היו משועבדים לפרעה, אז "נשקו" הם אותו. אבל אחרי שיצאו משם נתהפך הענין ופרעה, "נשק" אותם... והרי לך גם בנידן דידן: כשאנן חייתי צריך להתחנן לפניך, שתטעימיני מעם מכדוריך, אז אני חייתי מוכן לנשק אותך, אבל עכשיו כשכבר גמרתני את הענין - בבקשה...

מערכת "התותח" מבמבמת מהר-ציון להר-הכרמל 101 ברכות חמות ולבביות למשפחת נתן קיזרמן המיוחסת והנעלה בארצנו לכבוד נשואי בתם הרצלה ויהי רצון שבימיהם ובימינו יתגשמו כל חלומות הרצל בעיר-העתיד-חיפה.

אפיקומן

מסנ'ק

אינו מכיר את אבי המורה: יעקב, ליתני מאביך מאה לירות ברבית של עשרה למאה לשנה, כמה יהיה עלי לשלם בסוף השנה?
התלמיד: מאתים לירות, אדוני.
המורה: מה אתה סח? איך יודע לעשות חשבון!
התלמיד: סליחה, אדוני, אינו מכיר את אבי...

בבקשה גברתי, לתת לי כרטיס לבית-המרחץ.
שלשה גרוש, אדוני, אבל התריסר עולה רק 25 גרוש.
אינני יודע אם אחיה עוד 11 שנה...

גמילות-חסד

שלום, אדוני, האוכל להשיג אצלך חמשה פונט גמילות-חסד? בחפץ לב, הביבי, אבל אין כי הכסף בכיף.
ובביתו?
הן, הן, הכל בסדר, כלם ביה בריאים.

עצה טובה

מה לעשות, ידידי? רוצה אני לחבש את החוב של 20 לירות, ואין בידי ממנו לא שטר, לא קבלה? יש לי עצה... כתוב לו מכתב ודרוש ממנו לשלם לך את חובו על סך 25 לירות, ואז בודאי יקבל ממנו חשובה, שהוא חייב לך רק עשרים לירות, והרי לך התחייבות בכתב...

בחדר-החן

שמענא, בחור, בת כמה היא בלחך?
אל תמהר, הביבי, כע"ש יודע לי רק יום הולדתה, בקרוב אדע גם שנת הולדתה...

לא ידעה...

בקונצרט של ויסבורר שאלה עשירה חרשה את שכנה על מחבר המוסיקה.
מנדלסון, ענה השני בקצרה.
מי הוא מנדלסון זה? - הוסיפה לשאל.
הוא נה מוכה - השיב השכן קרייז.
מת? ואני לא ידעתי אפילו היא אומרת, שהיה חולה...

מי גלה את תל-אביב?

עזמות יקירי!
הכל יודעים כי קולומבוס גלה את אמריקה, אבל אין איש יודע מי גלה את תל-אביב?
שבע ערים רבו על איש אחת, על הומירוס, ושבעה אנשים רבים עכשו על עיר אחת, על תל-אביב.
ווייס גלה את תל-אביב ע"י חתנו שווארץ ב"החבר", ככתוב שם שחור על גבי לבן...
דוד סמילנסקי גלה את תל-אביב, הארץ עוד בשנת תרס"ו. ויודעי דבר אומרים כי המגלה האמתי הוא ר' יצחק חיות מן בשנת תרס"ה ומביא עליו עדים, כדת וכהלכה: עדים חיים וקיימים:
היום רוזנפלד, כורך בירושלם.
אהרן גינצבורג, אביו של גינצבורג מפקידי הפיק"א. אליעזר צדיקוב, מורה באפריקה, שגר בנוה-שלום ובחצרו אצל יחזקאל גרין, היתה האספה הראשונה. ואחרון אחרון הביב: ר' יחזקאל דנין ושמו לפנים סוכו-ולסקי.
וכל פרטי ה"גלויה" הזה והפרטיכלים מאה הלא הם כתובים מאותם הימים ב"מזרח ומערב" מהי ניסן תרפ"ט. הרי אליהו ספיר! מי יגלה עמי מעניך וחיות מגלה לנו את הסוד: מי גלה את תל-אביב?... מגלה-הטמיון.

מתנה אמיתית...

ידידי העורך!
ביום א' זה נכנסו שתי גברות נכבדות לבית אחד ברחוב החבשים בירושלם ע"מ לבקש "גדה" בעד השוק של הקה"ל, שיחיה בפסח זה.
לאחר שהגברות בארו לבעלת-הבית את השיבותי ונחיצותו של השוק וכי וכי ובקשו ממנה לנדב איזה חפץ מחבית בעד השוק, קמה מן חכסא ומהרה אל הקיר, שעליו התנוססה קופסת קרן-הקיימת - הורידה את הקופסה ואמרה:
- הא לכן, גברות נכבדות, מתנה בעד השוק... את הדבר הכי יקר לי מסרתי לכן ותודה בעד הביקור... ש. ל.